

Sygn. akt II Ka 477/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Ossolińska-Plęś

Sędziowie: SSO Grażyna Artymiak (spr.)

SSR del. do SO Wioletta Zawora

Protokolant: protokolant Aleksandra Baczyńska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Danuty Czarnoty oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 listopada 2014 r.

sprawy **K. W.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Dębicy

z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygnatura akt II K 694/12

I. **utrzymuje** w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną,

II. **zasądza** od oskarżonego K. W. na rzecz Zakładu (...) sp. z o. o. kwotę 420 (czterysta dwadzieścia) zł tytułem poniesionych przez niego wydatków związanych z udziałem pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym,

III. **zasądza** od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. B.– Kancelaria Adwokacka w D. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym,

IV. **zwalnia** oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze a poniesionymi wydatkami w tym zakresie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 477/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 listopada 2014 r.

Prokurator zarzucił K. W. popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 286 § 1 kk, który według zarzutu aktu oskarżenia miał polegać na tym, że w dniu 10 czerwca 2010 r., w P., woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, pełniąc funkcję pełnomocnika (...) w K., po uprzednim wprowadzeniu w błąd pracowników Zakładu (...) Sp. z o.o., co do zamiaru zapłaty za fakturę VAT Nr (...) z dnia 10 czerwca 2010 r. z odroczonego 7- dniowym terminem

płatności za zakupiony towar w postaci nasion ogórków, doprowadził Zakład (...) Sp. z o.o. w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 2.191,14 zł, działając na szkodę w/w spółki.

Sąd Rejonowy w Dębicy wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2014 r. (sygn. akt II K 694/12) uznał oskarżonego K. W. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 kk, polegającego na tym, że oskarżony w dniu 10 czerwca 2010 r., w P., woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, pełniąc funkcję pełnomocnika (...) w K., po uprzednim wprowadzeniu w błąd pracowników Zakładu (...) Sp. z o.o., co do zamiaru zapłaty za fakturę VAT Nr (...) z dnia 10 czerwca 2010 r. z odroczonym 7- dniowym terminem płatności za zakupiony towar w postaci nasion ogórków oraz co do funkcji pełnionej w firmie (...) w K., doprowadził Zakład (...) Sp. z o.o. w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 2.191,14 zł, działając na szkodę w/w spółki.

Za popełnienie tak przypisanego występku na podstawie art. 286 § 1 kk Sąd skazał K. W. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk, warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat.

Na podstawie art. 72 § 2 kk Sąd zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Zakładu (...) Sp. z o.o. w P. kwoty 2.191,14 zł w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku.

Na podstawie art. 627 kpk Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Zakładu (...) Sp. z o.o. w P. kwotę 864 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. R. B. kwotę 703,56 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk Sąd zwolnił oskarżonego w całości od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, a wydatkami poniesionymi w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł obrońca oskarżonego zarzucając:

- naruszenie przepisów postępowania, a to art. 424 kpk poprzez sporządzenie uzasadnienia z uchybieniem tego przepisu oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego w zakresie ustalenia okoliczności i stron transakcji oraz wiedzy oskarżonego o sytuacji finansowej swojej żony, a także naruszenie przepisu art. 7 kpk przy ocenie zebranych dowodów poprzez przyjęcie istnienia uprzedniego zamiaru oszustwa mimo braku dowodów w tym zakresie i niewskazania ich w treści uzasadnienia wyroku,
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu wbrew twierdzeniom oskarżonego, że wiedział o planach żony H. W. odnośnie niezrealizowania zapłaty za dostarczone nasiona ogórków.

W konsekwencji Skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie na rzecz obrońcy oskarżonego kosztów zastępstwa adwokackiego tytułem reprezentacji z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, które nie zostały uiszczony w całości ani w części.

W pisemnej odpowiedzi na apelację obrońcy oskarżonego pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego Zakład (...) sp. z o.o. w P. odnosząc się szczegółowo do podniesionych w apelacji zarzutów wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy miał na względzie, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego K. W. i podniesione w niej zarzuty są bezzasadne w stopniu oczywistym.

W ocenie Sądu odwoławczego Sąd Rejonowy w sposób wnikliwy i wszechstronny rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy. Na ich podstawie uczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz w sposób

należy wykazał winę oskarżonego w zakresie sprawstwa i zawinienia przypisanego mu czynu. Tym samym tak dokonana ocena nie jest oceną wybiórczą, jednostronną i dowolną, jak zarzuca Skarżący, a w całej rozciągłości uwzględnia reguły dotyczące obiektywizmu i swobodnej oceny dowodów.

Generalnie uzasadnienie jako dokument sprawozdawczy z sędziowskiej narady nad wyrokiem powinno w sposób uporządkowany przedstawiać w części faktycznej ustalone przez Sąd fakty oraz zawierać ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego ze wskazaniem, na jakich dowodach opierają się poszczególne ustalenia oraz wyjaśnieniem, dlaczego inne dowody nie mogą być podstawą odmiennych ustaleń. W realiach niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy ustalił fakty na tyle precyzyjne, że w ich świetle ocena prawna czynu przypisanego oskarżonemu nie nasuwa wątpliwości, zwłaszcza z punktu widzenia strony przedmiotowej przyjętego przestępstwa. Wbrew twierdzeniom Skarżącego Sąd dokładnie przedstawia osądzone zdarzenie i to zgodnie z przyjętą wersją dowodową jego przebiegu. Sąd orzekający w uzasadnieniu wyjaśnia w sposób przekonujący i spójny, na których dowodach się oparł ustalając stan faktyczny, z podaniem stosownej argumentacji. To samo dotyczy grupy dowodów, które sąd odrzucił.

Wbrew twierdzeniom Skarżącego, uzasadnienie zaskarżonego wyroku zostało sporządzone z dużą starannością i dbałością o uwzględnienie i szczegółową analizę wszystkich faktów istotnych w sprawie. Sąd Rejonowy poddał wszechstronnej i logicznej analizie zebrane w sprawie dowody i przedstawił w uzasadnieniu na jakich przesłankach faktycznych i prawnych oparł swoje rozstrzygnięcie. obrońca oskarżonego podnosząc zarzut obrazy art. 424 kpk nie precyzuje, na czym miało polegać zarzucane uchybienie, a w szczególności, jakie wady zawiera uzasadnienie zaskarżonego wyroku. Wskazywane natomiast w uzasadnieniu apelacji sprzeczności występujące w uzasadnieniu łączyć bardziej należy z podnoszonymi także w apelacji zarzutami odnoszącymi się do oceny dowodów i czynienia błędnych ustaleń faktycznych. Mając zatem powyższe uwagi na względzie zarzut naruszenia art. 424 kpk jest bezzasadny.

Chybiony jest również zarzut obrazy art. 7 kpk, albowiem w realiach niniejszej sprawy wnioski o winę oskarżonego K. W. został wysnuty na podstawie całokształtu zebranych w sprawie dowodów. Ten wniosek zależy wyłącznie od przekonania wewnętrznego Sądu orzekającego, które pozostaje pod ochroną prawa procesowego wówczas, gdy poprzedzone jest ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia do prawdy, stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego, jest wyczerpująco i logicznie, z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego uargumentowane w prawidłowo sporządzonym pisemnym uzasadnieniu (wyrok SN z dnia 9 listopada 1990r., sygn. akt WRN 149/90, OSNKW 1991, nr 7 – 9, poz. 41; wyrok SN z dnia 4 lipca 1995r., sygn. akt II KRN 72/95, Prokuratura i Prawo – Orzecznictwo 1995, nr 11 – 12, poz. 6). Dokonana przez Sąd I instancji, a kwestionowana przez apelującego, ocena zeznań świadków nie narusza swobodnej oceny dowodów i nie jest w żadnym razie oceną dowolną.

Podkreślenia wymaga fakt, iż Sąd I instancji miał możliwość bezpośredniego zetknięcia się z dowodami, a spostrzeżenia i wrażenia odniesione w toku bezpośredniego przesłuchania oskarżonego i świadków, mają wpływ na ocenę wiarygodności wypowiedzi poszczególnych osobowych źródeł dowodowych. Z natury rzeczy kontrola odwoławcza nie obejmuje więc tej sfery przekonania, jaka wiąże się wyłącznie z bezpośrednim przesłuchaniem, a jedynie sprowadza się do sprawdzenia czy ta ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej, logicznej albo też czy nie jest sprzeczna z doświadczeniem życiowym i wskazaniami wiedzy. Środek odwoławczy w omawianym zakresie sprowadza się w istocie do polemiki jej autora z oceną dowodów dokonaną przez Sąd I instancji. Apelujący przeciwstawia jedynie własną (subiektywną) ocenę dowodów ocenie dokonanej przez Sąd meriti i na zasadzie zwykłej negacji dąży do podważenia rozstrzygnięcia, które zapadło w pierwszej instancji. Nie wykazał jednak autor apelacji, by Sąd Rejonowy analizując poszczególne dowody związane z przypisanym oskarżonemu czynem czynił to wbrew regułom określonym w art. 7 kpk i aby w ten sposób naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów.

Podkreślić należy, iż nie wystarczy w środku odwoławczym podniesienie okoliczności, że Sąd orzekający dopuścił się uchybienia i ograniczenie zarzutów do wyrażenia przekonania, że inaczej należało ocenić zebrane w sprawie dowody. Polemika z oceną zaprezentowaną przez Sąd meriti ma wartość wtedy, gdy wskazuje argumenty ;podważające ocenę, w szczególności chodzi o przytoczenie okoliczności świadczących o tym, że Sąd I instancji ustalając stan faktyczny

pomiął istotne dowody, naruszył zasady prawidłowego rozumowania, nie stosował wskazań wiedzy lub zignorował nauki płynące z doświadczenia życiowego.

Tymczasem Sąd Rejonowy dokonuje wszechstronnej analizy wyjaśnień oskarżonego odnosząc ich treść do pozostałego materiału dowodowego. Sąd nie tylko wskazuje na przyczynę dlaczego odmawia wiary wyjaśnieniom oskarżonego, ale drobiazgowo analizuje i przedstawia logiczną argumentację swojego stanowiska. Podkreśla nielogiczność wyjaśnień oskarżonego, który twierdził, że nie znał sytuacji finansowej żony, że możliwa była zapłata. Tu Sąd Rejonowy dokonuje przedstawienia chronologicznego poszczególnych zdarzeń i zestawia wyjaśnienia oskarżonego z przedkładanymi dokumentami, zwłaszcza że płatność faktury miała nastąpić w 2010r. natomiast zajęcie wynagrodzenia żony nastąpiło dopiero w październiku 2011 r. Również niebagatelne znaczenie, dla oceny wiarygodności wypowiedzi oskarżonego, jak i zakresu przeprowadzanych dowodów, ma - podkreślane przez Sąd orzekający - przeznaczenie nasion zakupionych od pokrzywdzonego w zestawieniu z twierdzeniami oskarżonego. Sąd dokładnie analizuje wyjaśnienia oskarżonego, wskazując na przyczyny, które sprawiają w jego ocenie, że wypowiedzi te są ułomne i uzasadniają odrzucenie ich jako podstawy czynienia ustaleń faktycznych i oceny pozostałego materiału dowodowego. Dokonana przez Sąd Rejonowy analiza materiału dowodowego sprawy jest wszechstronna, uwzględnia bowiem całość dowodów przeprowadzonych przed Sądem, nadto ocena ta jest logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego. Dokonana przez Sąd ocena poszczególnych dowodów świadczących o sprawstwie i winie oskarżonego jest logiczna, przekonująca, a zatem w pełni prawidłowa. W tych okolicznościach podniesiony zarzut przekroczenia przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów raz bezzasadnością.

W tym miejscu należy także przypomnieć, że aby przypisać sprawcy popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 kk konieczne jest ustalenie spełnienia znamion strony podmiotowej czynu, polegającej na tym, iż sprawca już w momencie złożenia zamówienia na dostawę towaru z odroczonym terminem płatności określonym w wystawionej fakturze lub w czasie odbioru towaru miał zamiar niezwrócenia należności, doprowadzając w ten sposób kontrahenta umowy do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia go w błąd. Sąd Najwyższy wielokrotnie twierdził na gruncie art. 286 § 1 kk, że sposób działania sprawcy oszustwa względem innej osoby może polegać na: wprowadzeniu jej w błąd poprzez wywołanie u niej wyobrażenia o istniejącej (nie przyszłej) rzeczywistości, która jest w istocie inna niż przedstawia ją sprawca; wyzyskaniu błędu pokrzywdzonego, tj. jego subiektywnego wyobrażenia o rzeczywistości, która jest w istocie odmienna, o czym sprawca wie; wyzyskaniu niezdolności pokrzywdzonego do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Zauważyć należy, że wprowadzenie w błąd może mieć postać zarówno działania (np. sprawca przedstawia pokrzywdzonemu nieprawdziwe informacje dotyczące transakcji), jak i zaniechania (np. sprawca zataja przed pokrzywdzonym istotne informacje dotyczące obciążeń własnego majątku). Opisane sposoby działania sprawcy muszą poprzedzać niekorzystne rozporządzenie mieniem przez pokrzywdzonego, stąd też istotnym znamieniem oszustwa jest związek przyczynowy między wprowadzeniem w błąd, czy wyzyskaniem błędu a niekorzystnym rozporządzeniem mieniem.

W realiach niniejszej sprawy już samo zestawienie dat poszczególnych czynności potwierdza ich typowość w ramach współpracy między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą. Oskarżony składa zamówienie podając się za dyrektora firmy (...). Z racji tej przywołanej funkcji jest traktowany przez Zakład (...) jako podmiot uprawniony do działania w imieniu zamawiającej firmy i nie wyprowadza ich z błędu, gdy dzwonią do niego upominając się o zapłatę, do czego odnosi się Sąd Rejonowy szczegółowo w uzasadnieniu na s. 5. Stąd też nie sposób kwestionować przyjęcia w opisie czynu przypisanego oskarżonemu zwrotu: „pełniąc funkcję pełnomocnika (...) w K., po uprzednim wprowadzeniu w błąd pracowników Zakładu (...) sp. z o.o. co do (...) funkcji pełnionej w firmie (...) w K.”. Wprowadzenie w błąd jako znamię czynności wykonawczej oszustwa polega na doprowadzeniu do rozbieżności między obiektywną rzeczywistością a wyobrażeniem o niej lub jej odbiorem w świadomości pokrzywdzonego (osoby działające za pokrzywdzonego). Chodzi o szeroki zakres zachowań kłamliwych jako źródła wprowadzenia w błąd co do okoliczności istotnych, a więc tych które są przyczyną niekorzystnego rozporządzenia mieniem (wyrok SN we Wrocławiu z 6 listopada 2012 r. II AKa 280/12, LEX nr 1238652). Nie może także budzić wątpliwości, że to oskarżony dokonał zamówienia towaru u pokrzywdzonego i był dla pokrzywdzonego stroną tej umowy. Sąd Rejonowy dokonał szczegółowej analizy postępowania oskarżonego i zachowań pracowników Zakładu (...). Tej kwestii Sąd meriti

poświęcił znaczny fragment uzasadnienia zaskarżonego wyroku, a wyrażone tam stanowisko (s. 5 i 6) tegoż Sądu, trafia do przekonania. Apelujący kwestionuje tą część uzasadnienia, jednak jego wywody w powyższej kwestii mają charakter wyrywkowy i wybiórczy.

Nie są zasadne zarzuty kwestionujące fakt, że oskarżony nie był stroną umowy, na podstawie której Z. (...) (...) domaga się zapłaty za fakturę VAT Nr (...) za zrealizowane zamówienie, bo firma (...) jest firmą jego żony. Należy zwrócić uwagę, iż brak należytej ostrożności pokrzywdzonego, a nawet jego lekkomyślność nie ma żadnego znaczenia dla bytu przestępstwa z art. 286 § 1 kk i w żadnym wypadku nie ekskulpuje oskarżonego (wyrok SA we Wrocławiu z 3 kwietnia 2013 r., II Aka 80/13, LEX nr 1322875). Oskarżony miał dużo czasu na uiszczenie zobowiązania, nawet gdyby rzeczywiście, było jak twierdzi, że małżonka winna zrealizować fakturę, a on nie wiedział, że tego nie uczyni. Wszak mają z małżonką rozdzielność majątkową, firma (...) jest firmą małżonki, która osiąga dochody z innej działalności, a ta prowadzona w miejscowości D. (...), jest wprawdzie zarejestrowana jako działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (k. 382-383), jednakże za rok 2010 nie osiągała ona przychodu z tej działalności, a jedynie z działalności pozarolniczej (informacja Urzędu Skarbowego k. 124). W tym zakresie ustalenia Sądu Rejonowego i dokonana ocena materiału dowodowego, jak również wyciągnięte wnioski co do sprawstwa i zawinienia oskarżonego, są prawidłowe i Sąd odwoławczy w pełni je podziela.

Reasumując zarzuty apelacji obrońcy oskarżonego K. W. odnoszące się do naruszenia przepisów postępowania i błędu w ustaleniach faktycznych, nie znajdują żadnego uzasadnienia. Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz właściwie zakwalifikował czyn przypisany oskarżonemu. Końcowo należy wyrazić zapatrywania, iż wymierzona oskarżonemu kara i zastosowane środki odzwierciedlają stopień jego zawinienia i stopień społecznej szkodliwości jego czynu, realizując dyrektywy wymiaru sankcji karnych o jakich mowa w art. 53 kk. W żadnym razie zastosowane wobec oskarżonego K. W. sankcje karne nie mogą być uznane za rażąco niewspółmiernie surowe.

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz w pełni dzieląc argumenty Sądu Rejonowego zawarte w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, Sąd Okręgowy uznając zarzuty apelacji obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadne, na podstawie art. 437 kpk, art. 449 kpk i art. 456 kpk utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Ponieważ oskarżony w postępowaniu odwoławczym korzystał z pomocy prawnej obrońcy z urzędu, na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze, przy uwzględnieniu wysokości stawek wynagrodzenia określonych w § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku (Dz. U. 2013, poz. 461) w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd odwoławczy zasądził od Skarbu Państwa kwotę 516,60 zł (obejmującą także podatek VAT) na rzecz adw. R. B. Kancelaria Adwokacka w D., tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej K. W. w postępowaniu odwoławczym z urzędu. Jednocześnie zgodnie z dyspozycją art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk Sąd zasądził od oskarżonego K. W. na rzecz Zakładu (...) sp. z o.o. kwotę 420 zł tytułem zwrotu uzasadnionych wydatków poniesionych przez oskarżyciela posiłkowego w związku z udziałem jego reprezentanta procesowego w postępowaniu odwoławczym. Korzystając zaś z dyspozycji art. 624 § 1 kpk, zważywszy na sytuację materialną oskarżonego Sąd Okręgowy zwolnił go od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a poniesionymi w tym zakresie wydatkami obciążył Skarb Państwa.